

Betænkning

over

I. Forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven

(Forhøjelse af afgiften),

II. Forslag til lov om beregning af merværdiafgift af parfumer, toiletmidler m. v.

og

III. Forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter

Betænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 4. september 1978

Udvalget har behandlet lovforslagene i en række møder. I forbindelse hermed har økonomiministeren og ministeren for skatter og afgifter dels skriftligt dels i samråd besvaret en række spørgsmål. Desuden har indenrigsministeren i samråd besvaret en række spørgsmål.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Blomsterhandler Torben Rasmussen,

Butikshandelens Fællesråd,

Centralorganisationen af lokale handelsforeninger i Danmark,

Dansk Taxi Forbund og Centralforeningen af Taxiforeninger i Danmark,

Formandsinitiativet,

Fællesklubben for Brüel og Kjær, Nærum,

Industrirådet,

Lærlingegruppen Metal, Lyngby,

SBT; Brancheforeningen for sæbe-, parfumeri-, toilet- og kemisk tekniske artikler.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og venstres medlemmer af udvalget) indstiller de under I og III omhandlede lovforslag til *vedtagelse*, idet mindretallet dog bemærker, at man vil redegøre for sin stilling til ændringsforslagene ved 2. behandling. Mindretallet indstiller det under II omhandlede lovforslag til *vedtagelse uændret*.

Et *andet mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller det under

I omhandlede forslag til *forkastelse* ved 3. behandling og bemærker:

Momsforhøjelser undergraver reallønnen, forøger omkostningsniveauet, forstærker den skæve grænsehandel og smugleriet og skaber betydelige overgangsbesværligheder, f. eks. i forbindelse med prisømmærkning. Derudover øger momsforhøjelsen omfanget af sort arbejde samt modvirker den arbejdsfordeling og specialisering, der er et vigtigt grundlag for velstanden, idet folk tilskyndes til at fiske med gør-det-selv-arbejder uden for deres fagområde, så de producerer væsentlig mindre pr. arbejdstime.

Alle disse – og flere andre – skadevirkninger og ulemper bevirker, at man ikke skal kaste sig ud i momsforhøjelser, når det – som i det foreliggende tilfælde – sker som led i en perspektivløs politik. Om statsunderskuddet bliver 41,5 eller 38,6 mia kr. i 1979, gør ingen afgørende forskel. Så længe den grundlæggende politik er arbejdsløshedsskabende, skal man holde sig fra foranstaltninger, som vil medføre, at mindst 10.000–15.000 produktive arbejdspladser nedlægges.

Regeringen har i sine svar til udvalget gentagne gange fremhævet, at lovforslagets virkninger ikke kan bedømmes isoleret, men må ses som led i en samlet plan. Om dennes indhold vil regeringen ikke på nuværende tidspunkt give nogen oplysning, men henviser blot til, at den vil fremgå af åbningsdebatten den 3. oktober og regeringens finans-

lovændringsforslag i løbet af efteråret. Det vil derfor være konsekvent af folketinget at udsætte behandlingen af nærværende lovforslag lige så længe.

Mindretallet indstiller det under II omhandlede lovforslag til *vedtagelse* med det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Mindretallet indstiller det under III omhandlede lovforslag til *vedtagelse* og bemærker følgende:

Lovforslaget bygger på, at momsen forhøjes til 20 pct., og på, at det herefter frembyder en praktisk lettelse, at cigaretafgiften rundes opad. Herefter kan mindretallet medvirke under den angivne forudsætning, nemlig at der har vist sig et flertal i folketinget for den anførte momsforhøjelse, uanset at mindretallet agter at stemme imod denne. Mindretallet har forstået, at forslaget ikke af regeringen ønskes fremmet, såfremt forslaget om momsforhøjelse ikke kan samle flertal.

Et *tredje mindretal* (det konservative folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslagene til *forkastelse* ved 3. behandling, allerede fordi der er ukendskab til regeringens planer om modstykket til momsforhøjelsen, der øger skattetrykket og arbejdsløsheden.

Tidspunktet for momsforhøjelse kort før overenskomstforhandlinger på arbejdsmarkedet og kommunebudgetternes vedtagelse findes særdeles uheldigt.

Et *fjerde mindretal* (centrum-demokraternes medlem af udvalget) indstiller det under I omhandlede lovforslag til *vedtagelse* med det af mindretallet stillede ændringsforslag og udtaler i øvrigt følgende:

Under hensyn til den store usikkerhed om forslagets sammenhæng med regeringens øvrige planer for den økonomiske politik må mindretallet udtrykke betænkelighed ved de afledte virkninger af lovforslaget.

Mindretallet finder dog, at forslagets positive virkninger på betalingsbalancen må tillægges en afgørende vægt. Mindretallet har ligeledes med tilfredshed bemærket, at regeringen ikke har planer om punktafgiftsforhøjelse, og kan derfor stemme for forslaget med det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Mindretallet indstiller som konsekvens af ovenstående de under II og III omhandlede lovforslag til *vedtagelse uændret*.

Et *femte mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslagene til *forkastelse* ved 3. behandling og udtaler i øvrigt følgende:

Med den foreslåede momsforhøjelse har SV-regeringen tilkendegivet, at den ensidigt satser på at bekæmpe betalingsbalanceunderskuddet ved at lade arbejdsløsheden stige. Socialistisk folkeparti har over for socialdemokratiet gentagne gange peget på de muligheder, der eksisterede for på en gang at bekæmpe arbejdsløsheden, betalingsbalanceunderskuddet og inflationen.

Socialdemokratiet har ved at tage medansvar for momsforhøjelsen stillet sig til rådighed for de kredse her i landet, der ensidigt vil lade arbejderne og de øvrige lønmodtagere bære byrderne ved den økonomiske krise. Momsforhøjelsen, der vender den tunge ende nedad, vil tjene til yderligere at forringe den allerede faldende realløn. Dette finder sted på et tidspunkt, hvor indkomster, der stammer fra profit og rente, er stærkt stigende.

SV-regeringen har ved sit momsudspil, der er foretaget uden at være ledsaget af lovforslag, der omhandler regeringens øvrige økonomiske politik, søgt at aftvinge folketinget en blankoveksel.

Et *sjette mindretal* (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) indstiller lovforslagene til *forkastelse* ved 3. behandling og bemærker:

Alle erfaringer omkring momsforhøjelser viser, at det er en fejlagtig politik, der har følger virkninger, som forværrer den økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation.

Alene ved momsforhøjelsen forøges arbejdsløsheden med 8.000–9.000. På baggrund af de øvrige finanspolitiske stramninger, som regeringen vil gennemføre, bliver den samlede stigning i arbejdsløsheden 15.000 til 20.000. Men hertil kommer den stigende tendens i arbejdsløsheden, som vil blive forstærket i vinterens løb. Der er således tale om en bevidst politik, der vil bringe arbejdsløsheden langt op over de 200.000.

Momsforhøjelsen vil fordyre byggeriet. Anskaffelsesprisen for en 80 m² lejlighed vil stige med 4.300 kr. med deraf følgende højere husleje. Kommunernes merudgifter bliver ca. 400 mill. kr., men hertil kommer, at rege-

ringen agter at nedskære kommunernes bloktilskud med 700 mill. kr. på årsbasis.

Momsen er en asocial beskatning, der rammer de lavere indtægtsgrupper særdeles hårdt. Det er således, at det er de skattepligtige indtægter op til 70.000, der må holde for. Særlig asocial er fødevarerbeskatningen, når man ved, at alene fødevarerne bærer 26 pct. af momsen.

Regeringens første skattepolitiske udspil viser, at dens politik vil få katastrofale følger for arbejderne og andre befolkningsgrupper med små indtægter. Kræfterne må derfor samles om at bryde SV-alliancen og fjerne regeringen.

Et *syvende mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse, som de foreligger.

Mindretallet vil medvirke til, at der gives de sædvanlige socialgrupper kompensation, hvis forslagene bliver gennemført af folketinget.

Mindretallet kan under ingen omstændigheder medvirke til en brudt momsprocent på f. eks. 20 1/4 pct.

En brudt procent er særdeles ubekvem at arbejde med for erhvervslivet.

Et *ottende mindretal* (kristeligt folkepartis medlem af udvalget) vil nærmere redegøre for sin stilling ved lovforslagenes 2. behandling, men har dog stillet ændringsforslag nr. 1-6 og 1-2 til de under I og III omhandlede lovforslag.

Et *niende mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) indstiller lovforslagene til *forkastelse* ved 3. behandling.

Med hensyn til det under I omhandlede lovforslag bemærker mindretallet, at man ikke kan medvirke til nogen form for momsforhøjelse, da en sådan med de afsmittende virkninger (arbejdsløshedsunderstøttelse o. lign.) ikke vil løse nogen af landets problemer.

Ændringsforslag til

I. Forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven

(Forhøjelse af afgiften)

Til § 1

Af et *mindretal* (Arne Bjerregaard (KrF)):

- 1) I nr. 1 ændres »5/6« til: »83,16 pct.«.
- 2) I nr. 2 ændres »5/6« til: »83,16 pct.«.
- 3) I nr. 3 ændres »20 pct.« til: »20,25 pct.«.
- 4) I nr. 4 ændres »1/6« til: »16,84 pct.«.
- 5) I nr. 5 ændres »20 pct.« til: »20,25 pct.«.
- 6) I nr. 6 ændres »20 pct.« til: »20,25 pct.«.

Af et *mindretal* (Bollmann (CD)):

7) Efter nr. 6 indsættes:

»7. Afsnit XII A affattes således:

»XII A. Prisnedsættelse for visse fødevarer.

§ 30 a. Ministeren for skatter og afgifter bemyndiges til efter forhandling med landbrugsministeren at fastsætte regler om delvis refusion af merværdiafgift af mælk og mejeriprodukter, margarine, æg, kød, kartofler og brød, der sælges til direkte forbrug på hjemmemarkedet.

Stk. 2. Statskontrollen med mejeriprodukter og æg m. m. er berettiget til at foretage eftersyn i lokaler, der benyttes af virksomheder, der bliver omfattet af reglerne i stk. 1, samt til at efterse disse virksomheders varebeholdninger, forretningsbøger og øvrige regnskabsmateriale.«

Bemærkninger

Til nr. 1 - 6

Da regeringen har bebudet ændringsforslag mellem 2. og 3. behandling svarende til de her stillede, men ikke på nuværende tidspunkt har kunnet besinde sig til at stille dem, har forslagsstilleren fundet det hensigtsmæssigt at stille dem, for at folketinget allerede ved 2. behandling får mulighed for at afvise den skæve momssats, så regeringen inden 3. behandling får mulighed for at skabe parlamentarisk basis for den nødvendige og hensigtsmæssige finanspolitiske stramning.

Til nr. 7

Ministerens bemyndigelse i momslovens § 30 a til at yde delvis refusion for konsummælksprodukter m. v., herunder margarine, foreslås udvidet til også at omfatte alle øvrige mejeriprodukter samt æg, brød, kartofler og kød. For så vidt angår de nye fødevarergrupper, der foreslås omfattet af refusionsbestemmelsen, skal der dog kun gives kompensation for den nu foreslåede momsforhøjelse.

Ændringsforslaget tager nærmere sigte på, at de nødvendige sociale kompensationer som følge af afgiftsforhøjelsen ydes som tilskud til de ovennævnte fødevarergrupper, idet en væsentlig del af forbruget hos såvel pensionister som familier med børn må antages at vedrøre netop disse basisfødevarer.

Endvidere vil provenuvirkningerne på ca. 320 mill. kr. være af en så begrænset størrelse, at der ikke er grundlag for yderligere at forhøje den foreslåede sats på 20 pct., idet lovforslagets forventede provenuvirkning på 3,2 mia. kr. er beregnet på grundlag af uændret forbrug. Selv en minimal forbrugsudvidelse på de forventede 1-2 pct. vil derfor opveje udgifterne ved gennemførelsen af ændringsforslaget.

II. Forslag til lov om beregning af merværdiafgift af parfumer, toiletmidler m. v.

Af et *mindretal* (Glensgård (FP) og Glistrup (FP)):

Lovforslaget affattes således:

»Forslag

til

Lov om ændring af lov om afgift af parfume, toiletmidler m.v.

§ 1

I lov om afgift af parfumer, toiletmidler m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 152 af 4. april 1978, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, ændres »34 pct.« til: »33 pct.«.

2. I § 1, stk. 3, ændres »52 pct.« til: »50 pct.«.

§ 2

Den ændrede afgift finder anvendelse på parfumer, toiletmidler m. v., som efter lovens ikrafttræden udleveres fra de afgiftspligtige virksomheder eller angives til fortoldning.

§ 3

Parfumer, toiletmidler m. v., der er afgiftsberigtiget (prismærket) før 1. oktober 1978, må, uanset bestemmelsen i § 6, stk. 3, i lov om afgift af parfumer, toiletmidler m.v., afsættes til priser, der overstiger prismærkeværdien med et beløb svarende til forhøjelsen af merværdiafgiften pr. 1. oktober 1978.

§ 4

Ved returnering til de afgiftspligtige virksomheder af varer, som er prismærket med de siden 1. april 1968 benyttede prismærker, godtgøres afgiften med 33 pct.

§ 5

Loven træder i kraft den 1. oktober 1978.«

Bemærkninger

Som begrundelse for ændringsforslaget henvises til, at det i skrivelse af 2. september 1978 fra ministeriet for skatter og afgifter hedder:

»Parfumebranchens særlige vanskeligheder i forbindelse med ændringer i momssatsen skyldes, at hver enkelt vareenhed ved udleveringen fra fabrikanter og importører skal være forsynet med et af toldvæsenet fremstillet prismærke, der angiver varens højeste detailpris inkl. parfumeafgift og merværdiafgift. Ved et sådant system kan detailhandleren ikke foretage nogen egentlig ommærkning i tilfælde af satsændringer, og lovforslaget indeholder derfor en overgangsbestemmelse om, at prismærkede varer efter merværdiafgiftsforhøjelsen kan afsættes til en pris, der overstiger prismærkeprisen med momsforhøjelsen. I perioden, indtil der fremkommer nye varer med priser, der indbefatter den forhøjede merværdiafgift, skal detailhandleren derfor forlange højere priser for varerne, end prismærket udviser. Dette fører efter nogen tids forløb til, at detailhandleren vil returnere sit lager af varer med ukurante prismærker, fordi man ikke ønsker at give kun-

derne det indtryk, at det drejer sig om overgemte varer, selv om disse er upåklagelige.

Herudover vil leverandørerne ofte ønske at ommærke deres egne lagre med de nye priser, og denne betydelige returnerings- og ommærkningsvirksomhed medfører dels tab for virksomhederne og dels et ret betydeligt administrativt arbejde såvel for virksomhederne som for toldvæsenet.

Brancheforeningen foreslår disse vanskeligheder imødegået ved, at parfumeafgiften nedsættes med 1 pct., hvilket svarer til forhøjelsen af merværdiafgiften. I så fald vil prismærkeværdierne kunne bevares uforandrede på varer, der berigtiges efter den nye parfumeafgiftssats, d.v.s. for varer, som udleveres fra virksomhederne fra afgiftsændringernes ikrafttræden

Brancheforeningens forslag vil under forudsætning af uændret omsætning medføre en mindreindtægt af parfumeafgiften på ca. 6 mill. kr. på et år.

Ved momsforhøjelsen i 1970 (fra 12½ pct. til 15 pct.) nedsattes samtidig parfumeafgiften fra 37½ pct. til 36 pct. Lovforslaget, der oprindeligt ikke indeholdt nogen afgiftsnedsættelse, blev ændret under behandlingen i folketinget efter en henvendelse fra brancheforeningen, der gjorde opmærksom på, at en momsforhøjelse ville påføre branchen store tab og ekstra omkostninger, medmindre parfumeafgiften nedsattes fra 37½ pct. til 36 pct.

Ved momsforhøjelsen i 1977 (fra 15 pct. til 18 pct.) nedsattes parfumeafgiften fra 36 pct. til 34 pct. Herved korrigeredes – ligesom i 1970 – for momsforhøjelsen. Afgiftsnedsættelsen var begrundet i de tekniske vanskelig-

heder ved ommærkning med nye prismærker m.v.

Salget af parfume- og toiletartikler har i flere år været stagnerende, hvilket bl. a. skyldes, at afgiften er en værdiafgift, således at stigende omkostninger medfører stigning i afgiften og dermed virker kraftigt ind på priserne.

Det er rigtigt, at en imødekommelse af brancheforeningens forslag vil betyde en administrativ lettelse for branchen. Det vil også medføre en lettelse for toldvæsenet. Specielt med hensyn til engangsudgifterne kan oplyses, at det i bemærkningerne til lovforslaget nævnte tal herfor på 150.000 kr. vil blive reduceret til ca. 10.000 kr.«

III. Forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter

Af et *mindretal* (Arne Bjerregaard (KrF)):

Til § 1

1) I nr. 1 ændres »22,58 pct.« til: »22,41 pct.«.

2) I nr. 2 ændres »1/6« til: »16,84 pct.« (2 steder).

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Ændringsforslagene er en konsekvens af de til forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Forhøjelse af afgiften) stillede ændringsforslag under nr. 1–6.

Camre (S) Erenbjerg (S) Møller Andersen (S) Thomas Have (S) Hjortnæs (S) fmd.

Karl Nielsen (S) Bernhard Baunsgaard (RV) Ellemann-Jensen (V) Jeppe Kristensen (V)

Hagen Hagensen (KF) Bollmann (CD) nfmd. Arne Bjerregaard (KrF)

Schak Nielsen (DR) Glistrup (FP) Glensgård (FP) Ole Olsen (SF) Kaj Hansen (DKP)

Partierne VS og EP var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.